

Zpráva Evropské komise: Česko stagnuje v boji proti korupci, přibývá rizik pro právní stát

30.7.2026 - | Transparency International ČR

Evropská komise zveřejnila v pátek 17. července 2026 novou zprávu o stavu právního státu napříč členskou sedmadvacítkou. V dílčích reportech týkajících se všech států EU nechybí ani Česká republika. Projděte si, jak zprávu shrnuje nevládní protikorupční organizace Transparency International ČR (TI), která se jako jedna z řady entit formou přímých konzultací podílí na jejím sestavování a naše závěry se do reportu následně propisují.

V návaznosti na vydání této zprávy uspořádala TI v úterý 21. července v prostorách Zastoupení Evropské komise v ČR konferenci s názvem „Právní stát v Česku“. Událost uspořádala TI jako hlavní organizátor, a to ve spolupráci s organizacemi Glopolis a Síť k ochraně demokracie.

Setkání poskytlo prostor pro otevřenou diskusi nad nosnými tématy samotného reportu Evropské komise. Těmi jsou čtyři základní pilíře: systém soudnictví, protikorupční rámec, pluralita a svoboda sdělovacích prostředků, další institucionální otázky týkající se systému brzd a protivah.

Na akci se svými příspěvky vystoupili prezident České republiky Petr Pavel, velvyslanec Irska v ČR Alan Gibbons, Monika Ladmanová, vedoucí Zastoupení Evropské komise v ČR, Milena Hrdinková, poradkyně předsedy vlády pro záležitosti Evropské unie, Věra Jourová, bývalá místopředsedkyně Evropské komise pro hodnoty a transparentnost, David Kotora, výkonný ředitel TI, a Jana Milěřová, ředitelka Glopolis.

Nezávislost justice v Česku

V rámci tradičního rozdělení zprávy, do již výše zmíněných čtyř pilířů, se Česku – podobně jako minulý rok – nadále nejlépe daří v oblasti soudnictví.

Podle zprávy, která mimo jiné kladně hodnotí i nově zavedené kárné řízení pro soudce, se míra vnímané nezávislosti soudnictví širokou veřejností v Česku, oproti loňsku (64 %), ještě zvýšila (70 %). V roce 2022 to přitom bylo pouhých 57 %.

Dokument naopak upozorňuje, že zástupci z řad justice zaznamenali rostoucí počet veřejných prohlášení politiků týkajících se postavení soudnictví, včetně kritiky jednotlivých soudců a probíhajících řízení.

Tématu justice se věnoval i prezident Petr Pavel ve svém úvodním projevu v rámci akce. Apeloval na to, aby důvěryhodnost v nezávislost justice nebyla podkopávána ze strany politiků.

„Pokud slýcháme vyjádření na stranu soudu, že jsou podjaté, že případy, které řeší, jsou zpolitizované, že jsou aktivistické, tak to není dobrý signál pro veřejnost, aby měla důvěru ve svůj právní stát,“ řekl ve své řeči Petr Pavel.

Žádný pokrok v řešení střetu zájmů

Oproti soudnictví si ale Česko nevede dobře v oblasti protikorupčního rámce. Zpráva Evropské

komise informuje, že odborníci, občané i vedoucí pracovníci podniků vnímají, že úroveň korupce ve veřejném sektoru zůstává relativně vysoká.

„Zprávu Evropské komise o právním státu řadím mezi jeden z nejdůležitějších reportů. Od roku 2020 poskytuje ucelené mezinárodní srovnání a přehled v čase o vývoji v jednotlivých monitorovaných oblastech. Hodnocení nepřináší jen souhrn doporučení, kde jsou mimo jiné slabá místa ke zlepšení, ale je také varováním, jak nesejít z cesty hodnot a principů, na kterých stojí celá sedmadvacítka, což se může v důsledku dotknout až evropských finančních toků,“ hodnotí David Kotora, výkonný ředitel TI.

„V oblastech expertního zájmu české kanceláře TI vítám, že Evropská komise přináší naše závěry. V Česku nejsme schopni dlouhodobě přijímat funkční a kvalitní protikorupční legislativu, což se odráží například u zákona o střetu zájmů či zákona o ochraně oznamovatelů. Jedná se také o způsob přijímání nových pravidel skrze přílepy či poslanecké návrhy. Ty jdou často cestou mimo standardní legislativní proces, bez zapojení veřejných odborných konzultací, vyhodnocení jejich dopadu a následně není ani alokovan rozpočet pro jejich kontrolu a vymáhání,“ dodává.

Za jeden z nejzávažnějších nedostatků považuje Evropská komise ve své zprávě skutečnost, že Česko nepokročilo právě v revizi právních předpisů souvisejících s oblastí střetu zájmů, a to včetně pravidel týkajících se skutečného vlastnictví médií.

Komise upozorňuje také na poslanecký návrh novely zákona o střetu zájmů předložený v červnu 2026. Ten by podle zprávy zúžil zákaz poskytování dotací a veřejných zakázek společnostmi kontrolovanými členy vlády. Zákaz by se nově nemusel vztahovat na podporu poskytovanou jiným ministerstvem, než za které daný člen vlády přímo odpovídá.

Evropská komise tak konstatuje, že v agendě protikorupčního rámce v zásadních věcech Česko neudělalo žádný posun. Naopak, Evropská komise očekává, že se situace v roce 2026 zhorší.

A proto opakuje své doporučení, aby Česko znovu zahájilo revizi právních předpisů o střetu zájmů, včetně jasných a účinných pravidel týkajících se skutečného vlastnictví.

„Legislativní i praktické řešení střetu zájmů je v Česku dlouhodobě špatné. O to smutnější je, že minulá vláda se touto agendou v zásadě odmítla zabývat. Schválení nového poslaneckého návrhu na úpravu těchto pravidel by pak boj se střetem zájmů nejen výrazně zkomplikoval, ale v zásadě by i některé problematické jednání zlegalizoval,“ komentuje vedoucí analytik TI Marek Chromý.

„To by nejen podlomilo již tak chatrnou důvěru občanů v právní stát, ale i případných investorů v právní systém České republiky. Tím by se snížila i jejich ochota vůbec o Česku uvažovat jako o relevantní možnosti pro investice,“ doplňuje.

Zpráva také zmiňuje aktuální výsledky globálního žebříčku Indexu vnímání korupce (Corruption Perceptions Index – CPI) za rok 2025, který každoročně sestavuje mezinárodní sekretariát Transparency International v Berlíně. Česko v něm získalo 59 bodů ze 100 možných a umístilo se na 39. místě v rámci 182 hodnocených zemí. Nadále se tak nacházíme pod bodovým průměrem EU, ten činí 62 bodů.

Veřejnoprávní média pod politickým tlakem

Nové obavy reflektuje zpráva z vládního návrhu zákona ohledně změny financování veřejnoprávních

médií spojeného se zrušením koncesionářských poplatků. Tato změna by podle dokumentu připravila příští rok veřejnoprávní sdělovací prostředky, ve srovnání s rokem 2026, téměř o 15 % jejich příjmů.

Zástupci zúčastněných stran vyjadřují obavu z ohrožení celkové nezávislosti institucí v důsledku politického nátlaku.

Report dále konstatuje, že se žádné změny nedočkala ani situace okolo transparentnosti vlastnictví sdělovacích prostředků. Naopak, veřejný přístup k evidenci skutečných majitelů byl nově výrazně omezen.

„Evropská komise si jasně všímá ohrožení nezávislosti veřejnoprávních médií a po právu je znepokojena. Zároveň jde ale o oblast, ke které se členské státy EU zavázaly, Komise tedy může tento závazek vymáhat. Obavy obsažené ve zprávě by tak česká vláda neměla brát na lehkou váhu,“ upozorňuje Marek Chromý.

Transparentnost legislativního procesu

Nové samostatné doporučení Evropské komise směřuje ke zlepšení transparentnosti legislativního procesu. Komise upozorňuje na stále častější používání zrychlených postupů, poslaneckých návrhů a legislativních přílepků, které obcházejí meziresortní připomínkové řízení či posuzování dopadů regulace.

Tento proces navíc také vylučuje a obchází zapojení veřejnosti a zúčastněných stran.

Komise se tak odkazuje na soubory evropských norem, podle kterých by se zákonodárci měli zrychleným schvalovacím procesům vyhnout a při přijímání právních aktů více dbát na transparentnost, demokratické postupy a veřejnou diskusi.

„Nekvalitní legislativní proces je jeden z největších nešvarů politiky současné i předchozí vlády. V jeho důsledku totiž vznikají zákony, které jsou nejen škodlivé svým obsahem, ale navíc také nekvalitní, nepřehledné, a leckdy i nesmyslné. To vše v souhrnu narušuje tolik důležitou důvěru v právo a právní jistotu,“ říká právník TI Kryštof Doležal.

Více o zprávě samotné

Zpráva o stavu právního státu je hodnocením Evropské komise, které pravidelné vydává od roku 2020. Report je sestavován na základě ročního monitoringu v rámci čtyř oblastí: justice, protikorupční rámec, svoboda a pluralita médií a další institucionální otázky týkající se systému brzd a protivah.

Hodnocení je tvořeno za přispění informací z různých zdrojů, a to včetně samotných členských států, mezinárodních organizací, zástupců občanské společnosti a dalších stakeholderů.

Jedná se o kvalitativní hodnocení jak negativních, tak i pozitivních změn a vývoje v dané zemi na jehož konci dojde k sestavení doporučení pro každý členský stát EU. Což ve výsledku upevňuje úspěšnou spolupráci na základě preventivního přístupu založeného na dialogu s cílem právní stát posílit a je důležitou pobídkou k reformám.

Veškeré zprávy z roku 2026 o stavu právního státu napříč členskou sedmadvacítkou najdete online [zde](#).

<https://www.transparency.cz/zprava-evropske-komise-cesko-stagnuje-v-boji-proti-korupci-pribyva-rizi-k-pro-pravni-stat>